

Tractatus De Magis, Veneficis Et Lamiis, Deque His Recte Cognoscendis Et Pveniendis

Propter Varias & controversas de hac quaestione hominum sententias,
vtilissimus & cunctis ad Rerumpublicarum gubernacula sedentibus
maxime necessarius ... in tres libros distributus

De Lamiis

Gödelmann, Johann Georg

Francofurti, 1591

VD16 G 2487

Capvt I. Lamia vnde dicatur & quid sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61523](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61523)

CAPVT I

LAMIA VNDE DICATVR, ET QVID SIT.

Summæ.

- 1 Lamia vnde dicatur.
- 2 Eustatij verba de Lamijs.
- 3 Philostrati verba, de Lamijs.
- 4 Dionis verba.
- 5 Diodori Siculi verba.
- 6 Plutarchi verba.
- 7 Duris verba.
- 8 Lamie vocabulum in sacra scriptura quomodo accipiatur.
- 9 Striges vnde dictæ.
- 10 Sage vnde dictæ.
- 11 Sage cur veratrices dictæ.
- 12 Europa populi quomodo Lamiam nominent.
- 13 Sage cur hodiè Lamia dictæ.
- 14 Quid sit Lamia.
- 15 Quales personas in hanc tragædiam Diabolus introducat.
- 16 Diabolus quos superat, per mærorem superat.
- 17 Mulierum sexus incautus & mollis est.
- 18 Diabolus quomodo & qua ratione Lamijs insidias fruit.

In præ-

N præfatione libri primi ostendi imprimis obseruandam esse differentiam in hoc Tractatu inter Magos, Veneficas, & Lamias, propter diuersitatem poenarum. Quapropter cum abundè, vt spero, in præcedente libro de Magis & Veneficis actum sit, restat iam vt aliquid etiam de Lamijs dicamus. Lamia à voce *λαμῖδα* deriuatur, id est ingluuies, vt ait Porphyrio in illud Horatij: *Neu pransæ Lamiaæ.* Et, eodem iure piscis omnia deuorans, etiam homines integros, teste Nicandro Colophonio apud Eustathi. in *Odyss.* 13. appellatur Lamia. Eustath. in Homerum dicta *Odyssæa* ita scribit: voce *Lamiaæ* significari Dæmonem specie muliebri. Eodemq; sensu ait Philostratus, *Lamiam* pueros deuorantem *Corintho* Apollonio Tyranneo expulsam esse. Cum autem plerumq; Dæmones spectentur in desertis locis, prout est maxima ex parte Africa, *Lamiam* in historia Africana describit Dion similem feræ, habenti vultum foeminae elegantissimum, mammæ, & pectus pellicendis viatoribus regenti, modestis & gratis oculis: Cæterum loco pedum habere serpentis caput, & squamigerum serpentem esse, qui hominem, cum primùm accessit, vorat avidissimè. *Diodorus Siculus* Bibliotheca lib. 20. Inde iter facientibus occurrit mons ex utroq; latere præruptus, in cuius medio alta erat cauerna, ex qua ardua rupes sursum tendebat; ad eius radicem, antrum erat insignis magnitudinis, hederæ & taxo obfitum. In eo vixisse fabulantur reginam *Lamiam*, insignis pulcritudinis mulierem, sed eius faciem postea, propter animi feritatem, in beluinam transformatam ferunt. Cum ei omnes liberi morentur, hoc casu moestam & invidia aduersus foecundas motam, ex vlnis infantes abripi & confestim necari iussisse, fama est. Hinc ad hanc vsq; diem manere apud pueros illius mulieris memoriam, atq; ijs eius nomen esse summo terrori. Cum autem ebria esset, licentiam omnibus dedisse, quidvis pro-

arbitrio faciendi, atq; per illud tempus, quoniam ea, quæ fieret in illis finibus, non inquireret, p cæca habitam fuisse. Hinc fabulantur quidã, eam oculos in marsupium occuluisse, transferentes eam, q̄ in vino nascebatur, in curiam ad supra dictum carmen, tanq̄ vinũ eam aspectu priuasset. Quod autem ea in Africæ finib⁹ fuerit, autor est & Euripid. ait enim: Quis hominib⁹ infame nescit genus Lamiaẽ Libyficã? Plutarchi verba lib. de curiositate hæc sunt: Lamiam, inqt, fabulæ narrant, domi quidẽ canere cæcam, oculos habentem in vasculo repositos, verũm vbi prodeat forãs, reponere, actũm oculatam esse. Ita quisq; nostrũ foris & in rebus aliorũ ob malevolentiam sibi curiositatẽ velut oculũ imponit. In nostris verò ipsorum erratis nec oculos, nec

7 lucẽ habemus. De Lamijs (prout refert Pet. Martyr in commẽt. suo super 28. c. li. 1. Sam.) scribit Duris li. 2. De rebus Libycis: fuisse Lamiam mulierẽ formosissimã, & pellicem Iouis. Id Iunonem indignẽ tulisse, & filium, quẽ ex ea Iupiter sustulerat, occidisse, & eam turpissimũ in modũ deformasse. Illam autẽ impatientem tãtã iniuriã primũ cepisse furere, deindẽ etiam liberos alienos trucidare. Esse autem hoc genus mulierũ in Libya, in sinu maris arenosi, & naufragos homines hærentes fortẽ in

8 Syrtibus statim ab illis deuorari. In sacra scriptura Lamia pro nomine bestiaẽ, quæ noctu vagatur accipitur. Esai. 34. vbi ob solitilegia Babylonem detestatus, ait: non esse mansurum lapidem vnum alteri impositũ, sed illic Satyros & Dæmones saltaturos esse, & ibi commoraturam Lamiam. Hebraicẽ nominatur Lilith. Lutherus ibidem vertit *Robold*. Apud Ieremiam Thren. 4. v. 3. Sed & Lamiaẽ nudauerunt mammã. Lamiam pro Dracone interpretes accipiunt, vide D. Osiand. ibid. Et Lutherus vertit: *Die Drachen reichen die Brüste iren Jungen / vnd saugen sie.* Lamia Germanicã nominatur. *Ein Nachtsraw / Geist oder Zauberweib.* Basilius Faber in Thesauro suo Erud. Scholast. in 9 v. Lamia. Lamiaẽ quoq; appellantur Striges, à stridore & auib⁹ foedif-

foedissimis eiusdem nominis, quas Harpyas Vergilius vocat, quæ
 humana carne vesci gaudent. Sagæ à præfagiendo nomen obti- 10
 nent. Sunt autem, quæ de rebus amissis alijsq; futuris euentibus
 ex cristallorum, speculorum, rerumque similibus inspectione
 vaticinantur. Hinc veratrices dictæ, quia profitebantur se vera 11
 dicturas, vt refert doctiss. Iosephus Scaliger in Pharmaceu. Ver-
 gilij, vbi ait: eodẽ modo in Italia & in Aquitania vulgò Faticolæ
 & Sagæ vocantur. Germani nominant Lamias *Zauberinnen* / 12
Unholden / *Hexen* / *Wassagerin* / *Wettermacherin*. Galli forcie-
 re: Itali Iannara, incantatrice, strea, striga, maga, fattureia: Hi-
 spani, Bruxa. Lamia itaq; dictæ sunt, propter similitudinem ali- 13
 quam quæ ipsis est cum Lamijs antiquorum, horum enim La-
 mia, spectra, & phantasmata erant in formosarum mulierum
 specie, cum insigni splendore apparentia, quæ sese amore Iuue-
 num captas mentiebantur, & cum ipsis conuersabantur, dum
 eos perderent atq; devorarent, prout ex probatis autoribus o-
 stendi. Quoniam ergò Sagæ nostræ non quidem spectra sunt,
 sed quòd se cum diabolis colludere, choreas ducere, concum-
 bere, scopis insidentes per caminos evolare somniant, Lamia
 sunt vocatæ. Lamia est, q̄ ob foedus præstigiosum cum Diabolo 14
 initum, Dæmonis persuasum, inspiratione & p̄stigijs elusa, quali-
 acunq; mala, vel cogitatione, aut imprecatione designare se existi-
 mat, veluti aërem insolitis fulminib; & tonitru concutere, grā-
 dinẽ & tempestates excitare, segetes aliò transferre, ab amasio q̄
 præstigiosam formã hirci, porci, vel vituli induit, in montem a-
 liquẽ vel breuissimo tẽporis spacio baiulari, partim in baculo,
 furca, aliõue instrumẽto aliquo advolare, totã deinde noctem,
 ludis, iocis, commestationib; choreis, & varijs libidinib; cū ama-
 sio consumere, milleq; rerũ monstrosa ludibria ostẽtare. In hãc 15
 enim Tragœdiam vt plurimũ inducit diabolus sexũ foemineũ
 lubricũ, credulũ, malitosum, impotentis animi, melancholicũ,
 imprimis autẽ effoetas, stupidas, indoctas, in christiana religione
 pere-

perversè institutas, menteq; titubantes vetulas. Chrysofomus ait: Omni diabolica actione potentior ad nocendum est mœroris magnitudo: quia Dæmon quoscunque superat, per mœrorem superat. Hinc D. Petrus 1. ca. 3. non iniuria mulieres vocat infirmius vasculum. Et idem Chrysofomus: Sexus, ait, mulierum incautus & mollis est: incautus, quia nō omnia quæ videt aut audit, cum Sapientia & ratione considerat: mollis autem, quia facilè flectitur, vel de malo ad bonum, vel de bono ad malum. Idem in Epistolam ad Corinth. 2. Homil. 23. dicit, mulierum proprium esse decipi. Quo nomine Euam (Genes. 3. 1. Timoth. 3.) conuenientius suæ persuasioni organum, non Adam, in rerum primordijs, quum duo solùm existerent homines, aggressus est: quam leui etiam disputationis velitatione vicit. His & instrumentis congruis insidiatur quibuscunq; potest modis, suo tempore & loco: singulos, vt cuiusque animi studia & affectus ex certis indicijs cognoverit, peculiari aliqua ratione adoritur, insectatur, illicit, vel assumpta plausibili forma, vel cogitatione imaginationeq; variè agitata & corrupta, donec tandem ipsius proposito consentiant, se ipsius persuasioni dedant, quicquid in mentem ille ingerat credant tanquam foedere obligati, ab illius nutu pendentes, ipsi obtemperantes, vera omnia esse, quæ suggerit rati, formas in imaginatiua virtute vel phantastica ab eo ingestas reverà substantialiter (vt sic dicam) existere confidentes sanctissimè: nec aliter queunt, quàm illorum mentem ex primo assensu imaginibus inanibus vitari, consopitis vel concitatis in hoc opus corporis humoribus & spiritibus, vt hac ratione ad organa accommodata species aliquas inducat, perindè ac si extrinsecus eæ occurrerent verè, non solùm dormientibus, verùm & vigilantibus: atque hoc modo aliqua foris vel existere vel fieri putentur, quæ tamen reverà nec sunt, nec fiunt, nec sæpè in rerum natura existunt. Ea est horum immundorum spirituum subtilitas incomprehensibilis propè, & fraus

& fraus in fatigabilis, sensus hominum eludens. Vt VVierus li.
3. De Lamijs cap. 5. scribit.

CAPVT II.

AN LAMIAE FOEDVS CVM SA-
TANA INEANT.

Summæ.

- 1 *Fœdus Magorum cum Diabolo non est imaginarium.*
- 2 *Lamiarum fœdus cum Diabolo est præstigosum.*
- 3 *Magi ex proposito peccant.*
- 4 *Lamiæ per dolum à Diabolo decipiuntur.*
- 5 *Theophrasti Paracelsi verba.*
- 6 *Diaboli studium.*
- 7 *Nil violentius Dæmonis impetu.*
- 8 *Tertulliani verba.*
- 9 *Lamiæ in perpetuo tremore & timore viuunt.*
- 10 *Errantis nullus consensus.*
- 11 *Lamiæ errant & melancholicis vexantur morbis.*
- 12 *Vbi est caput melancholicum, ibi Diabolus habet præparatum bal-
neum.*
- 13 *Lamiæ similes sunt furiosis & dormientibus.*
- 14 *Secunda differentia Magorum & Lamiarum.*
- 15 *Tertia differentia Magorum & Lamiarum.*
- 16 *Historia de studioso quodam.*
- 17 *Petri abiuratio confertur cum abiuratione Lamiarum.*
- 18 *Lamiarum confessio spontanea absq; indicijs legitimis nullius est
momenti.*
- 19 *Lamiæ si impossibilia fatentur non puniendæ.*
- 20 *Secus si possibilia, quo casu concremandæ.*

B

21 Lamia